

MIRA a.d. za proizvodnju
keksa i srodnih proizvoda
članica Kraš grupe

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2020. GODINU

U Prijedoru, februar 2021. godine

Sadržaj

MIRA DANAS	3
OSNOVNI PODACI	4
AKCIJE	5
UPRAVA DRUŠTVA	6
Članovi Upravnog odbora	6
OSNOVNI PODACI I POKAZATELJI O POSLOVANJU	7
ZNAČAJNI DOGAĐAJI U 2020. GODINI	7
PRODAJA	8
Prodaja po tržištima – vrijednost u KM	10
PROIZVODNJA	11
Proizvodnja po grupama proizvoda	11
POVEZANA LICA	14
ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	14
INVESTICIONE AKTIVNOSTI U 2020. GODINI	14
UPRAVLJANJE KVALITETOM	15
ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	16
UPRAVLJANJE OTPADOM	17
Zbrinjavanje komunalnog otpada	17
Zbrinjavanje otpadnog papira i kartona	17
Zbrinjavanje opasnog otpada	17
POTROŠNJA ENERGENATA	17
Plin	18
Električna energija	18
Voda	19
ZAPOSLENOST	20
UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA	21
Tržišni rizik	21
Rizik likvidnosti	22
Kreditni rizik	22
Fer vrijednost	22
Poreski rizici	23
PREDVIĐANJA I PLANOVI	23

MIRA DANAS

MIRA je akcionarsko društvo koje se bavi proizvodnjom keksa i srodnih proizvoda (čajnih peciva, punjenih čajnih peciva i vafl-proizvoda). U sastavu je društva Kraš d.d. Zagreb kao članica Kraš grupe.

Proizvodnja keksa u Prijedoru datira još od 1928. godine kada je Vid Četić sa svojom porodicom pokrenuo manufakturnu izradu keksa i medenjaka. Kao društveno preduzeće MIRA posluje od 1946. godine, od 1948. godine posluje pod imenom "Mira Cikota" Prijedor kao samostalni privredni subjekat. Tokom 1967. godine izvršeno je udruživanje i "Mira Cikota" ulazi u satav „Josip Kraš“-a Zagreb. Na osnovu toga, tokom 1991. godine registrovano je društvo „Kraš – Mira Cikota“, Prijedor dok je 1992. godine promijenjen naziv u MIRA d.o.o., Prijedor. U skladu s propisima Republike Srpske, u 1995. godini, Društvo je postalo osnovno državno preduzeće.

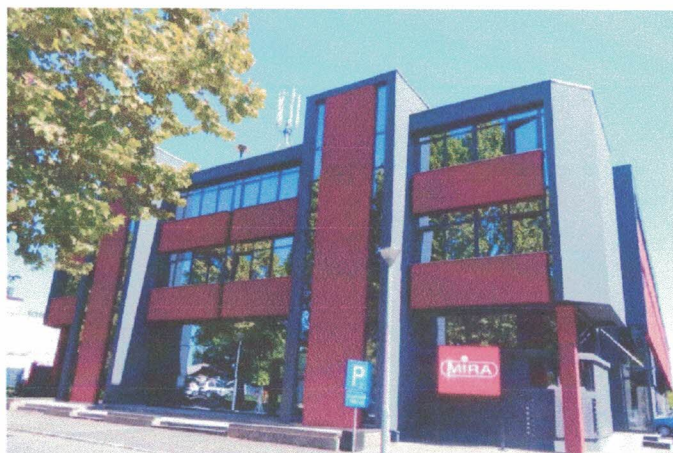
Direkcija za privatizaciju Republike Srpske, Rješenjem broj 01-109-4/99 od 30. oktobra 2001. godine, odobrila je program privatizacije i donijela odluku da se privatizacija državnog kapitala u ukupnom iznosu od 18.473.634 KM obavi vaučer ponudom (55% državnog kapitala) u korist KRAŠ d.d., Zagreb i metodom tendera (30% državnog kapitala). Na osnovu istog rješenja, u postupku privatizacije, 10% vrijednosti akcija državnog kapitala prenijeto je na Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Republike Srpske i 5% na Fond za restituciju Republike Srpske. Većinski vlasnik Društva je Kraš d.d. Zagreb koji posjeduje 76,09 % akcija.

Usklađujući se sa Zakonom o privrednim društvima 2016. godine Društvo mijenja naziv u MIRA a.d. za proizvodnju keksa i srodnih proizvoda članica Kraš grupe.

Putem javne ponude koja je objavljena 26.03.2020. godine, a čije je objavljivanje odobreno Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, broj:01-UP-33-95-3/20 od 24.03.2020. godine i koja je isekla dana 27.04.20. godine, Kraš d.d. Zagreb je postao vlasnik dodatnih 20,59 % akcija Društva. Po okončanju postupka javne poude Kraš d.d. Zagreb u svom vlasništvu ima 96,68 5% akcija Društva.

Integracijom MIRE u poslovni sistem Kraša ostvarene su brojne pretpostavke za uspješnije poslovanje, kao što su: implementiranje informatičkog sistema komplementarnog Krašu; značajniji investicioni radovi u proizvodnji, skladištu i fabričkom krugu; umnožavanje aktivnosti značajnih za vizuelni identitet, itd. Kao rezultat uspješne integracije u poslovni sistem Kraša, Mira je uspostavila i potvrdila sistem upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001, IFS, Halal.

MIRA je danas jedan od vodećih proizvođača konditorskih proizvoda u Bosni i Hercegovini. MIRA je proizvela 6,413 tona keksa i vafla te 28 % svojih proizvoda plasira na domaće tržište, a 72% izvozi, i to najvećim dijelom u Hrvatsku, Sloveniju, Srbiju, Makedoniju, Crnu Goru i Zapadnu Evropu, kao i u preookeanske zemlje – Saudijsku Arabiju, Ameriku, Kanadu i Australiju.

OSNOVNI PODACI

Naziv:	MIRA akcionarsko društvo za proizvodnju keksa i srodnih proizvoda članica Kraš grupe
Grupa:	Članica Kraš grupe
Adresa:	Kralja Aleksandra 3, 79101 Prijedor
Telefon:	052/232-211
Telefaks:	052/232-888
Web:	www.mira.ba
Matični broj:	1430297
JIB:	4400674180007
PIB:	400674180007
Djelatnost:	10.72 (proizvodnja dvopeka i keksa, trajnih peciva i kolača)
Poslovni račun KM:	562-007-00000038-38 NLB Banka a.d. Banja Luka, 161-045-00212200-48 Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo 552-000-16636592-85 Addiko Bank a.d. Banja Luka 154-560- 20123991-81 Intesa Sanpaolo Banka d.d.Sarajevo
Devizni račun EUR:	BA395620078037077451 NLB Banka a.d. Banja Luka, BA391611450000184384 Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo BA395520001663661419 Addiko Bank a.d. Banja Luka BA391545602012399181 Intesa Sanpaolo Bank d.d. Sarajevo

AKCIJE

MIRA a.d. članica Kraš grupe Prijedor je upisana u sudski registar kod Okružnog privrednog suda u Banjaluci u registarski uložak br.: 1-2454-00.

Visina osnovnog kapitala u KM:	18,473,634
Broj izdatih akcija:	18,473,634
Nominalna vrijednost akcije u KM:	1.00
Ukupan broj akcionara:	1,087
Oznaka i registarski broj emitenta kod Komisije za hartije od vrijednosti:	MIRA, 04-142-157
Oznaka emitenta u Centralnom registru hartija od vrijednosti:	MIRA-R-A

Deset najvećih akcionara Mira a.d. članice Kraš grupe :

Akcionar	% učešća u osnovnom kapitalu	% učešća sa pravom glasa
KRAŠ DD ZAGREB	96.685%	96.685%
ANTONIJEVIĆ NEBOJŠA	0.126 %	0.126 %
JANKOVIĆ ZDRAVKO	0.050%	0.050%
GOLEMOVIĆ DRAGAN	0.041 %	0.041 %
ČERNIGOJ BORUT	0.040%	0.040%
OIF SA JAVNOM PONUDOM SME BH EQUITY	0.035%	0.035%
PETRUŠIĆ ZORAN	0.027%	0.027%
PILINDAVIĆ VLADIMIR	0.023%	0.023%
BANOVAC ĐANI	0.020%	0.020%
ĐUKIĆ VINKO	0.017%	0.017%

U 2020. godini akcijama Mire a.d. članica Kraš grupe trgovalo se na Banjalučkoj berzi:

- kumulativna promjena službenog kursa za period od 01.01.2020 – 31.12.2020. godine je: 134%,
- ukupan promet je: 44,501.90 KM,
- prosječna cijena je: 1.17 KM,
- ponderisana prosječna cijena je: 1.17 KM.

Dobit Društva ostvarena u poslovnoj 2019. godini raspoređena je na zakonske rezerve i neraspoređenu dobit, odnosno za razvoj i investicije.

UPRAVA DRUŠTVA

Članovi Upravnog odbora

Od 01.01.2020. godine do 29.02.2020. godine

Ivanka Granić – predsjednica
Marica Vidaković – član
Erna Hrnić – član
Zorka Bubalo – član
Sanda Gvero – član

Od 01.03.2020. godine do 30.06.2020. godine

Ivanka Granić – predsjednica
Marica Vidaković – član
Zorka Bubalo – član
Erna Hrnić – član
Sanda Gvero – član
Edina Alić – član

Od 01.07.2020. godine do 31.10.2020. godine

Ivanka Granić – predsjednica
Marica Vidaković – član
Erna Hrnić – član
Sanda Gvero – član
Edina Alić – član

Od 01.11.2020. godine do 31.12.2020. godine

Slavko Ledić – predsjednik
Marica Vidaković – član
Ivanka Granić – član
Sanda Gvero – član
Edina Alić – član

Direktorica Društva: Marica Vidaković

**OSNOVNI PODACI I POKAZATELJI O POSLOVANJU
(FINANSIJSKI POKAZATELJI)**

Pokazatelji	Godina		Indeks
	2019.	2020.	2020/2019
Proizvodnja (tone)	5.735	6.413	1,12
Prodaja (tone)	5.838	6.182	1,06
- tržište Bosne i Hercegovine (tone)	1.735	1.712	0,99
- inostrano tržište (tone)	4.103	4.470	1,09
Prihodi od prodaje (KM)	23.367.186	24.386.843	1,04
Ukupni prihodi (KM)	23.466.110	25.436.317	1,08
Ukupni rashodi (KM)	21.956.356	24.869.208	1,13
Dobitak prije poreza (KM)	1.509.754	567.109	0,38
Odloženi poreski rashodi perioda (KM)	41.381	0	0,00
Odloženi poreski prihodi perioda (KM)	0	24.489	1,00
Poreski rashodi perioda (KM)	137.071	0	0,00
Neto dobit (KM)	1.331.302	591.598	0,44
EBITDA (KM)	3.202.362	3.135.951	0,98
EBIT (KM)	1.558.775	602.915	0,39
Poslovna aktiva (KM)	32.375.574	30.076.357	0,93
Stalna sredstva (KM)	20.762.977	20.410.019	0,98
Tekuća sredstva (KM)	11.612.597	9.666.339	0,83
Poslovna pasiva (KM)	32.375.574	30.076.357	0,93
Osnovni kapital (KM)	18.473.634	18.473.634	1,00
Rezerve (KM)	390.177	457.840	1,17
Neraspoređeni dobitak (KM)	4.270.156	4.664.382	1,09
Odložene poreske obaveze (KM)	269.605	222.810	0,83
Dugoročne obaveze (KM)	8.972.002	1.053.010	0,12
Kratkoročne obaveze (KM)	7.556.665	5.105.057	0,68
Stopa neto dobiti (%)	0,06	0,02	0,33
Koeficijent zaduženosti (%)	0,28	0,20	0,71
Prosječan broj zaposlenih	370	362	0,98

ZNAČAJNI DOGAĐAJI U 2020. GODINI

Putem javne ponude koja je objavljena 26.03.2020. godine, a čije je objavljivanje odobreno Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, broj:01-UP-33-95-3/20 od 24.03.2020. godine i koja je istekla dana 27.04.20. godine, Kraš d.d. Zagreb je postao vlasnik dodatnih 20,59 % akcija Društva. Po okončanju postupka javne ponude Kraš d.d. Zagreb u svom vlasništvu ima 96,68 % akcija Društva.

Skupština akcionara Društva Mira a.d. članica Kraš grupe je na svojoj XX redovnoj sjednici održanoj dana 29.06.2020. godine donijela Odluku o prenosu akcija manjinskih akcionara na otkupioaca. U skladu sa

odredbama člana 438v. Zakona o privrednim društvima (Sl. Glasnik RS, broj:127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 i 82/19) organ nadležan za vođenje poslova društva je obavezan da uz prijavu dostavi i izjavu da odluka skupštine nije pobijana u roku predviđenom u skladu sa Zakonom.

Dana, 03.08.2020. godine dobili smo uvjerenje Okružnog privrednog suda u Prijedoru, broj: 067-0-Su-200-000-404 od 03.08.2020. godine da se pred sudom vodi postupak radi pobijanja Odluke o prenosu akcija manjinskih akcionara od Otkupioaca, koja je usvojena na XX godišnjoj Skupštini akcionara koja je održana dana, 29.06.2020. godine.

Iz tog razloga nije postojala mogućnost da se izvrši registracija gore navedene odluke niti da se okonča postupak u Centralnom registru hartija od vrijednosti do okončanja sudskog spora.

PRODAJA

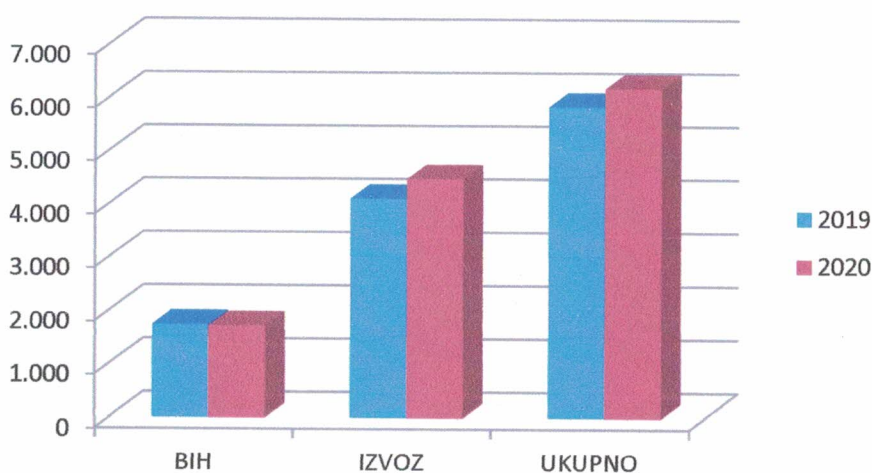
Mira a.d. članica Kraš grupe je u 2020. godini prodala 6,182 t gotovih proizvoda. Ostvarena prodaja na domaćem tržištu u 2020. godini je za 1.3% manja od ostvarene prodaje u 2019.godini, a izvoz u 2020. godini je za 8,9% veći u odnosu na 2019. godinu. Izvoz čini 72% ukupne prodaje.

Najznačajnija izvozna tržišta su: tržište Hrvatske, Prekomorja, Slovenije i Zapadne Evrope. Izvoz je povećan na tržištu Jugoistočne Evrope za 72.8%, Zapadne Evrope 42.6%, Hrvatske za 16.8% i Slovenije 5.3%.

Prodaja po tržištima – količinski (t)

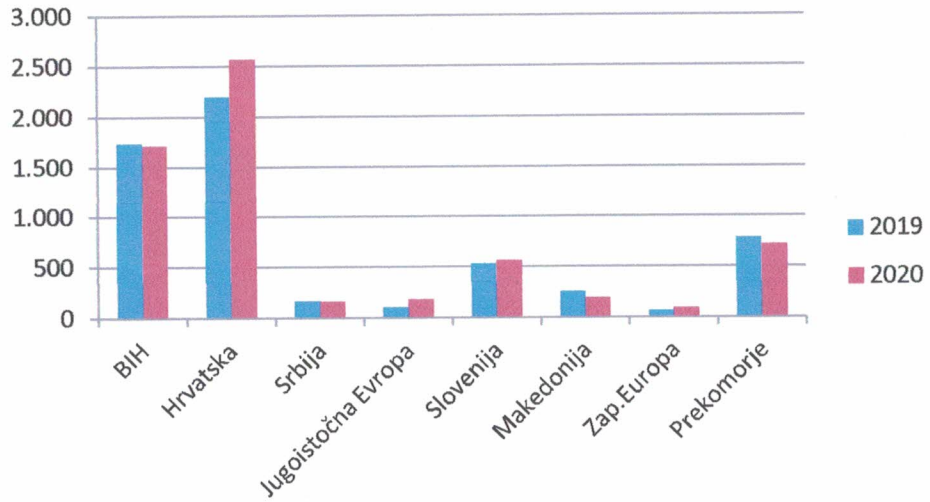
Tržište	Realizacija 2019.		Realizacija 2020.		Indeksi 3/1
	tone	str. u %	tone	str. u %	
	1	2	3	4	5
BIH	1,735	29.70	1,712	27.70	98.67
IZVOZ	4,103	70.30	4,470	72.30	108.94
Hrvatska	2,200	37.70	2,570	41.60	116.82
Srbija	166	2.80	159	2.60	95.78
Jugoistočna Evropa	105	1.80	181	2.90	172.38
Slovenija	531	9.10	558	9.00	105.08
Makedonija	257	4.40	195	3.20	75.88
Zapadna Evropa	64	1.10	92	1.50	143.75
Prekomorje	781	13.40	715	11.60	91.55
UKUPNO	5,838	100.00	6,182	100.00	105.89

Prodaja (t)

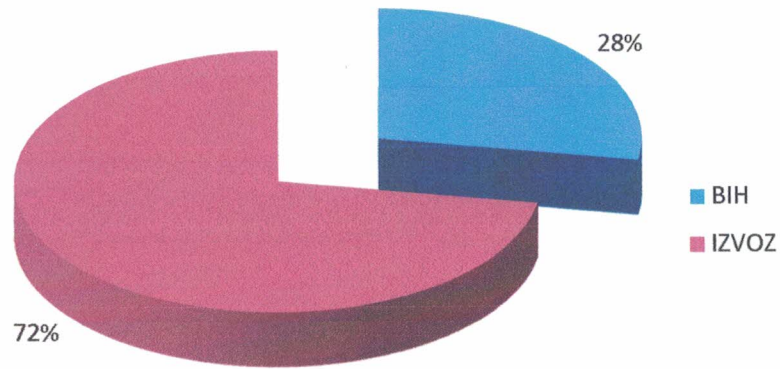

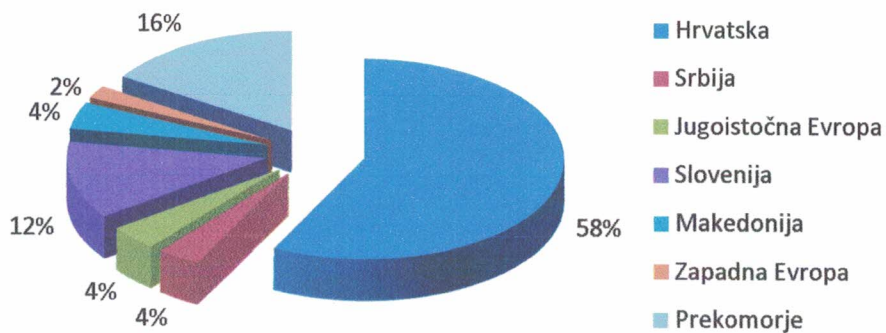
Prodaja po tržištima (t)

Učešće izvoza u 2020. god

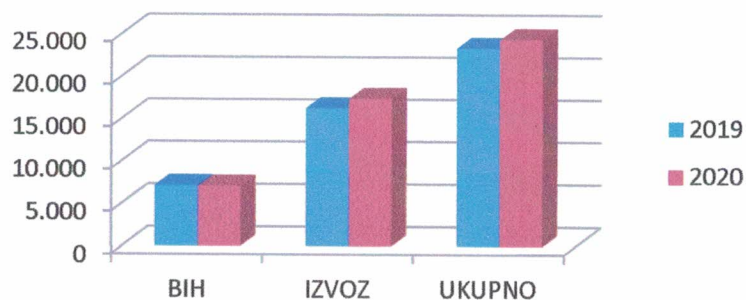
Struktura izvoza u 2020. godini

Prodaja po tržištima – vrijednost u KM

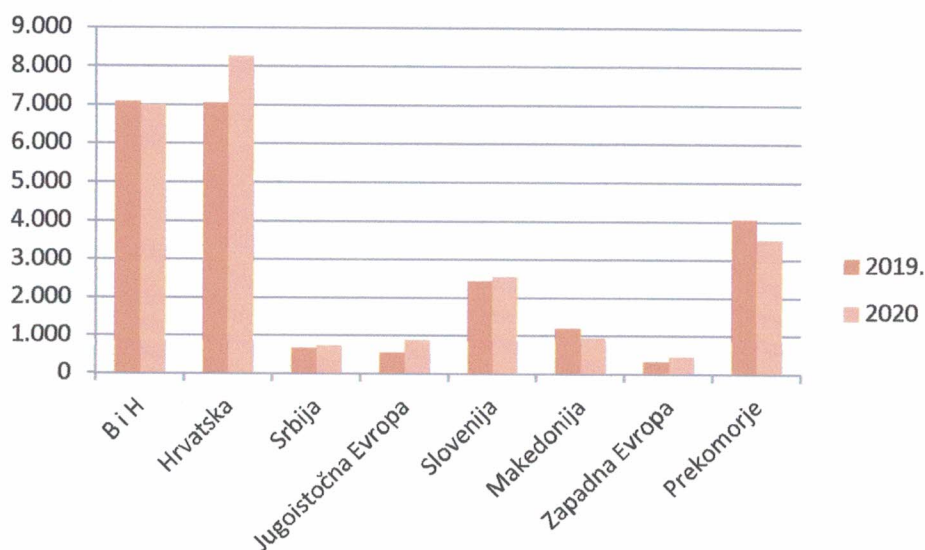
Tržište	Realizacija 2019.		Realizacija 2020.		Indeksi 3/1
	000 KM	str. u %	000 KM	str. u %	
	1	2	3	4	5
B i H	7,079	30.40	7,002	28.80	98.91
Izvoz - ukupno	16,240	69.50	17,340	71.30	106.77
Hrvatska	7,054	30.20	8,258	33.90	117.07
Srbija	659	2.80	725	3.00	110.02
Jugoistočna Evropa	546	2.30	879	3.60	160.99
Slovenija	2,427	10.40	2,553	10.50	105.19
Makedonija	1,187	5.10	938	3.90	79.02
Zapadna Evropa	312	1.30	456	1.90	146.15
Prekomorje	4,055	17.40	3,531	14.50	87.08
UKUPNO	23,319	100.00	24,342	100.00	104.39

Prodaja u 000 KM

Realizacija na domaćem tržištu bilježi pad od 1.1% u odnosu na 2019. godinu, a prodaja na inostranom tržištu rast od 6.8 % u odnosu na 2019. godinu.

Prodaja po tržištima u 000 KM

PROIZVODNJA

Mira a.d. članica Kraš grupe je u 2020. godini proizvela 6,413 t gotovih proizvoda od čega 2,647 t keksa i 3,765 t vafla. U odnosu na 2019. godinu proizvodnja je povećana za 12 %,

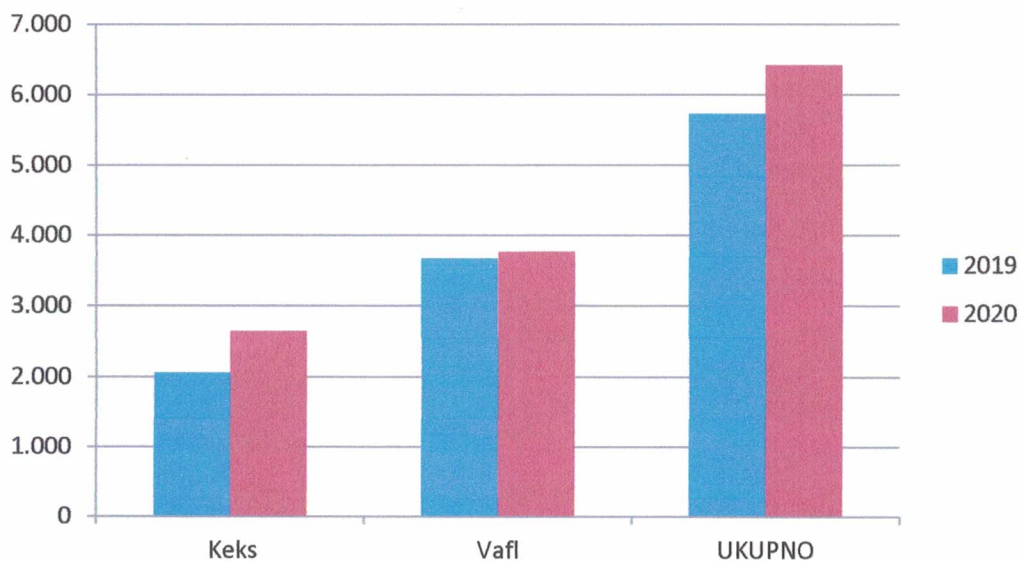
Proizvodnja keksa je u 2020. godini veća za 29% , a vafla za 2% u odnosu na 2019. godinu.

U pogonu vafla su dominirali proizvodi sa linije šupljeg vafla koja je radila u kontinuitetu, a značajna proizvodnja je bila Kocke 38g i proizvoda Domaćica, dok su se u pogonu keksa izdvojili Čajni kolutići i Kakao čajni kolutići raznih gramatura, a iza njih Lilly vanilin i Zlatka.

Proizvodnja po grupama proizvoda

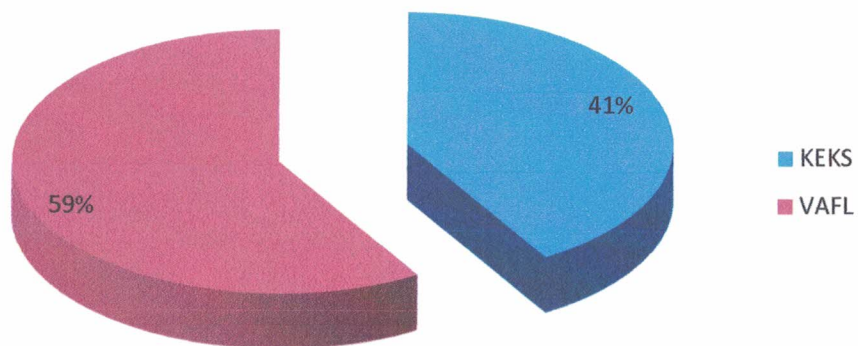
Grupa proizvoda	2019.		2020.		Indeksi 3/1
	tone	str. u %	tone	str. u %	
	1	2	3	4	5
Keks	2,060	35.92	2,647	41.00	1.28
Vafl	3,675	64.08	3,765	59.00	1.02
UKUPNO	5,735	100.00	6,412	100.00	1.12

Proizvodnja po grupama proizvoda

Od ukupno ostvarene proizvodnje u 2020. godini proizvodnja keksa čini 41%, a proizvodnja vafla 59%.

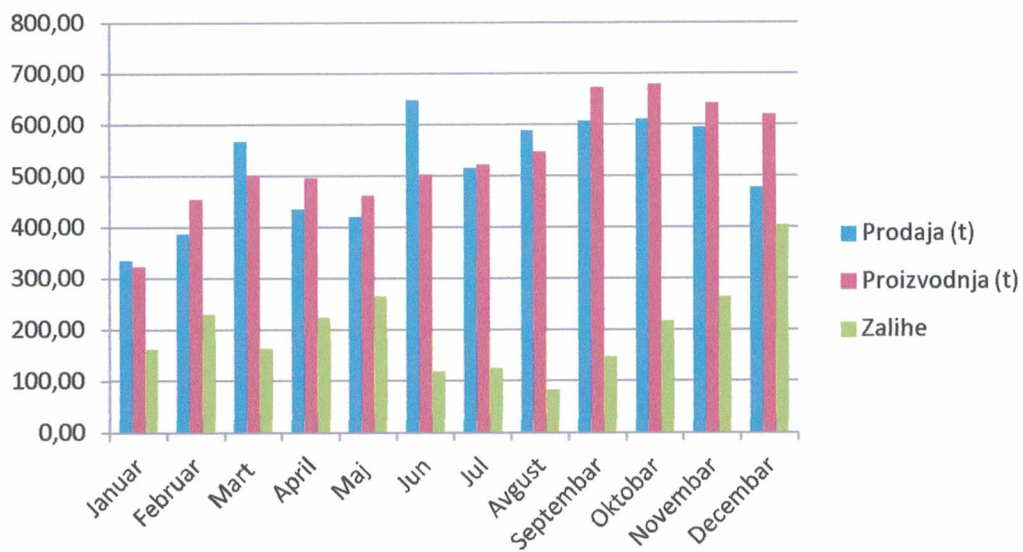
Učešće keksa i vafla u ukupnoj proizvodnji 2020. godine

Dinamika prodaje, proizvodnje i zaliha – količina u tonama 2020. godine

Mjesec	Prodaja (t)	Proizvodnja (t)	Zalihe
Januar	334.61	323.34	162.80
Februar	386.30	453.54	230.04
Mart	566.59	500.47	163.92
April	435.24	495.35	224.02
Maj	420.07	460.96	264.82
Jun	647.19	501.69	119.34
Jul	515.13	521.08	125.29
Avgust	588.12	546.04	83.14
Septembar	606.95	671.47	147.63
Oktobar	609.77	678.50	216.29
Novembar	594.39	641.60	263.46
Decembar	477.29	618.41	404.25
UKUPNO	6,181.65	6,412.45	

Dinamika prodaje, proizvodnje i zaliha (t)

POVEZANA LICA

Povezana pravna lica MIRA a.d. članica KRAŠ grupe su:

- KRAŠ d.d. Zagreb u čijem je većinskom vlasništvu (96.68%), kao i sa ostale članice KRAŠ grupe i Grupe PIVAC:
- Kraš trgovina d.o.o. Široki Brijeg, BiH,
- Karolina d.o.o. Osijek, Hrvatska,
- Krašcommerce d.o.o., Ljubljana, Slovenija,
- Kraš Commerce d.o.o. Beograd, Srbija,
- Kraškomerc KRAŠ dooel Skopje, Sjeverna Makedonija,
- Sol Turism, Vrgorac, Hrvatska
- PPK karlovačka mesna industrija d.d., Karlovac, Hrvatska,
- Mesna industrija Vajda d.d., Čakovec, Hrvatska,
- Mesna industrija Jastrebarsko d.o.o., Jastrebarsko, Hrvatska
- Mesna industrija Braća Pivac d.o.o., Čitluk, BiH,

Poslovni Odnosi između Društva i povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi, po tržišnim uslovima.

Između društva Mira a.d. članica Kraš grupe i povezanih društava identifikovane su sljedeće skupine transakcija koje su se odvijale u periodu od januara do decembra 2020. godine:

- Prodaja konditorskih proizvoda;
- Nabava sirovina – Usluge centralne nabave;
- Plaćanje naknade za licencu;
- Zajmovi
- Ostale poslovne transakcije detaljnije su opisane u Napomenama uz finansijske izvještaje za 2020. godinu .

ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

Godina 2020. je obilježena aktivnostima na razvoju novih proizvoda na novoj liniji za proizvodnju čajnih peciva.

Rađene su probe novih Prekrašnih čajnih peciva punjenih sa različitim punjenjima i sa dodacima, čiji se početak proizvodnje očekuje u februaru 2021. godine.

Početak aktivnosti na redizajnu kutija: Frondi maxi, Zlatka, Lilly i Domaćica.

INVESTICIONE AKTIVNOSTI U 2020. GODINI

Veći dio investicionih ulaganja u 2020. godini, odvijao se u pogonima postojeće proizvodne lokacije MIRA a.d. članica Kraš grupe, sa tendencijom uvođenja novih tehnologija i novih proizvoda.

Jedan dio aktivnosti se ugovarao u 2019.g., a isporuka i instalisanje opreme su se dešavali tokom 2020.godine:

- Instalisanje i puštanje u rad nove linije za peciva „Lilly“ i „Cookies“, sa novim strojem za oblikovanje peciva i novom tunelskom peći.
- Instalisanje i puštanje u probni rad vertikalne pakerice za pakovanja u samostojeću vrećicu.
- Nabava i instalisanje prateće opreme za novu pakericu (termo pisač, metaldetektor, okretni sto, kabina za hlađenje prostora sa vagama).
- Nabava dvije planetarne mješalice, sa iskretačem lonca i pratećom opremom, za pripremu zamjesa tijesta za novu liniju.
- Montaža trakastih transportera za povezivanje nove linije, sa novom vertikalnom pakericom i linijom pakovanja u kutije, za peciva koja nije potrebno dodatno hladiti.
- Nabava i instalisanje zamjenskog rashladnog agregata, za liniju „Frondi maxi“, u cilju boljeg hlađenja, na osnovu postignutog povećanja kapaciteta proizvodnje za cca 7 % u odnosu na instalisani kapacitet linije.
- Izrada epoksidnog poda u prostoriji za prosijavanje i pneumatski transport šećera.
- Ostali uređaji, oprema i pribor za proizvodnju i ostale službe u MIRA a.d.

Na lokaciji Svale provedene su aktivnosti:

- Izrada nastrešnice za skladištenje paleta,
- Sanacija dijela krovnih elemenata na objektu Svale,
- Izrada projektne dokumentacije.

UPRAVLJANJE KVALITETOM

Sistem upravljanja kvalitetom u Miri a.d. članica Kraš grupe podrazumijeva primjenu sistema upravljanja kvalitetom i sigurnošću hrane čija je osnova koncept HACCP i međunarodne norme ISO 9001:2015 i IFS kao i specifični zahtjevi halal norme.

Odgovornost za proizvode ogleda se u primjeni i poštivanju svih zakonskih propisa i navedenih normi. Ispunjavanjem zahtjeva specifikacija repromaterijala i gotovih proizvoda osiguravaju se dosljednost i standardi kvalitete kao i najviši nivo sigurnosti proizvoda.

Naši proizvodi su izrađeni u kontrolisanim uslovima od kvalitetnih i zdravstveno ispravnih sirovina, koje ne sadrže genetski modifikovane sastojke, a zaštićeni su i upakovani u prikladne i prihvatljive ambalažne materijale za prehrambenu industriju. Prilikom izrade proizvoda odgovorno upravljamo aspektima životne sredine u cilju sprečavanja negativnih emisija u okolinu, poštujući zahtjeve ekološke dozvole i ostale važeće zakonske propise, racionalno koristeći sirovine i energente. Takođe, odgovorno se odnosimo prema svim vrstama otpada uz selektivan pristup i adekvatno zbrinjavanje.

Orijentacija proizvodnje kvalitetnog i sigurnog proizvoda, briga za životnu sredinu i racionalno korišćenje energenata daje nam konkurentsku prednost, stvara povjerenje kod poslovnih partnera i cjelokupne javnosti.

Integrirani sistem upravljanja kvalitetom je dokumentovan i transparentan i u svakom trenutku može pružiti dokaze o primjenjenim zahtjevima standarda sigurnosti i kvalitete proizvoda kao i zahtjeva zakonskih propisa. Sistem se kontinuirano nadzire i provjerava putem planova samokontrole, unutrašnjih provjera, provjere od strane procjenitelja iz Kraša, audite kupaca te nadzorne preglede vanjskih nezavisnih certifikacijskih tijela i inspeksijskih organa

U sistemu se redovno prate i mjere definisani ciljevi poslovanja i pokazatelja kvaliteta bitni za ostvarenje očekivanja i zadovoljstva kupaca, potrošača i svih ostalih zainteresiranih strana. Pored ostvarenih ciljeva poslovanja u 2020.g., bitni pokazatelji proizvodnje kvalitetnog i sigurnog proizvoda kao i društvene odgovornosti Društva ogledaju se u tome da nije zabilježen ni jedan slučaj opoziva proizvoda zbog zdravstvene neispravnosti i sigurnosti proizvoda za zdravlje potrošača, ni jedna vanrendna situacija nekontrolisanih štetnih emisija u vazduh, vodu ili zemljište, ni jedna pritužba lokalnog stanovništva na aspekte životne sredine i ni jedan slučaj nekontrolisanog ili namjernog oštećenja ili onečišćenja proizvoda. Mjerenje zadovoljstva kupaca i potrošača vrši se na nivou Kraš grupe. Pokazatelj zadovoljstva potrošača Mirinih proizvoda ogleda se i u malom broju reklamacija na proizvode kojih je u 2020. godini bilo 19.

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Zahtjevi iz ekološke dozvole, koju Mira posjeduje još od 2008.g., podrazumijevaju praćenje stanja životne sredine kroz monitoring, odnosno periodična mjerenja kvaliteta vazduha, nivoa buke i kvaliteta otpadnih voda.

Sprečavanje rasipanja i smanjenje čvrstog otpada kroz selektivno odvajanje otpada, naročito opasnog otpada, su redovne aktivnosti koje takođe predstavljaju zahtjeve ekološke dozvole.

Prema godišnjem planu u 2020.g. izvršeno je mjerenje:

-nivoa buke na dva mjerna mjesta (urađeni elaborati u julu i novembru): izmjerene vrijednosti ekvivalentnog nivoa su ispod graničnih vrijednosti propisanih Pravilnikom o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma Sl.List SR BiH br.46/89.

-kvaliteta vazduha u životnoj sredini na lokalitetu na jednom mjernom mjestu (urađen elaborat u julu): srednje dnevne vrijednosti koncentracija sumpordioksida, azotdioksida, PM10, ozona i ugljenmonoksida su ispod granične i tolerantne vrijednosti vazduha za zaštitu zdravlja ljudi (Uredba o vrijednostima kvaliteta vazduha Sl.Gl. RS br.124/12) te ne predstavljaju opasnost po okolinu.

-emisija zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za sagorijevanje (urađen elaborat u novembru): izmjerene vrijednosti emisije zagađujućih materija kotla su iznad dozvoljenih granica emisije propisane Pravilnikom o mjerama za sprečavanje i smanjenje zagađivanja vazduha i poboljšanje kvaliteta vazduha Sl.gl. RS br.3/15 i Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o mjerama za sprečavanje i smanjenje zagađivanja vazduha i poboljšanja kvaliteta vazduha Sl.gl. RS br. 51/15, 47/16 i 16/19. Mjerenja su pokazala povećane vrijednosti azotnih oksida. Negativni efekti mogu se smanjiti dodatnim doziranjem kiseonika, odnosno vazduha, što je i učinjeno. U februaru 2021.g. će se ponovo izvršiti kontrola vrijednosti zagađujućih materija.

-kvalitet otpadnih voda na dva taložnika (u martu, julu, septembru i decembru) je u svim mjerenjima bio usklađen sa normama tabele 3 Pravilnika o uslovima ispuštanja otpadnih voda u javnu kanalizaciju (Sl.gl. RS br. 44/01)

UPRAVLJANJE OTPADOM

Zbrinjavanje komunalnog otpada

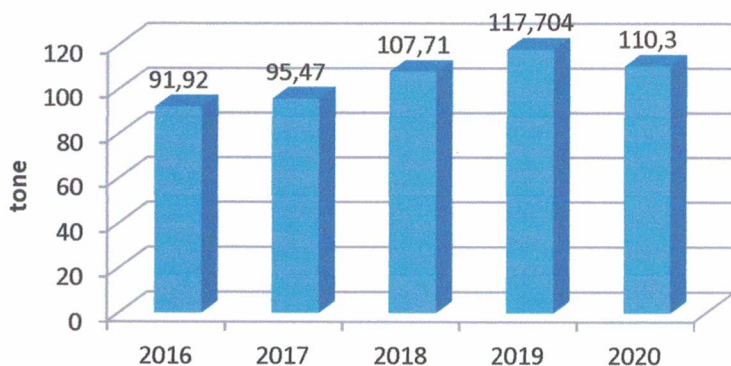
Komunalni otpad u kontejnerima /7 m³

Zbrinjavanje komunalnog otpada vrši gradsko komunalno Preduzeće Komunalne usluge a.d. Prijedor.

Zbrinjavanje otpadnog papira i kartona

Otpadni karton, papir i streč folija

Otpadni karton, papir i streč foliju zbrinjava Preduzeće Ekomir d.o.o.Prijedor.

Zbrinjavanje opasnog otpada

Mira a.d. članica Kraš grupe iz svojih tehnoloških procesa selektuje i zbrinjava vrlo male količine opasnog otpada. U 2020.g., pored zanemarljivo malih količina hidrauličnih i motornih ulja-57 kg, nešto veća količina odnosi se na akumulatore- 1,57 t. Zbrinjavanje opasnog otpada izvršilo je Preduzeće C.I.B.O.S. Sarajevo.

POTROŠNJA ENERGENATA

Energija je ključna za poslovanje te znatno utiče na životnu sredinu, ekonomska i društvena pitanja u poslovanju Društva. Prevelika potrošnja energije može izazvati štete životnoj sredini i velike gubitke za širu društvenu zajednicu zbog trošenja prirodnih izvora i povećanja problema globalnog zagrijavanja i klimatskih promjena. Poboljšanjem energetske performansi dajemo pozitivan doprinos smanjenju trošenja izvora energije i ublažavanju njihovih štetnih posljedica upotrebe i potrošnje.

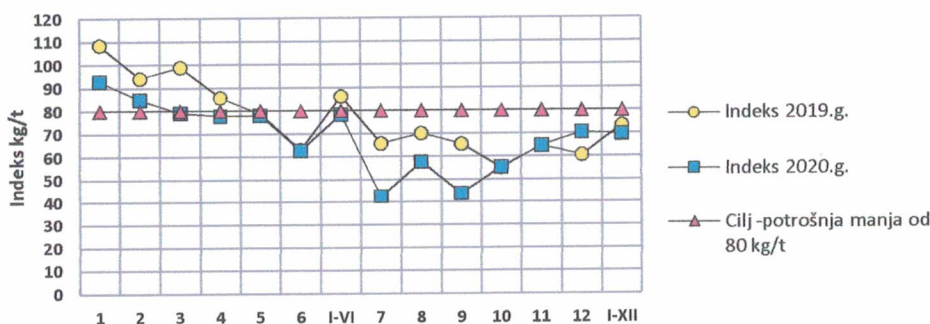
O pokazateljima zaštite životne sredine vođena je evidencija, izrađeni su svi relevantni izvještaji koji su dostavljeni mjerodavnim tijelima javne uprave i koji su time postali javni i dostupni na uvid svim zainteresovanim stranama.

Potrošnja energije u organizaciji odnosi se na potrošnju električne energije, plina i vode. Iskazuje se omjerom potrošnje energenata po toni gotovog proizvoda a prati se mjesečno kroz Izvještaje o praćenju postavljenih ciljeva i pokazatelja kvaliteta: potrošnja plina ispod 80 kg/t, električne energije ispod 330 kwh/t i vode ispod 2,7 m³/t gotovog proizvoda.

Plin

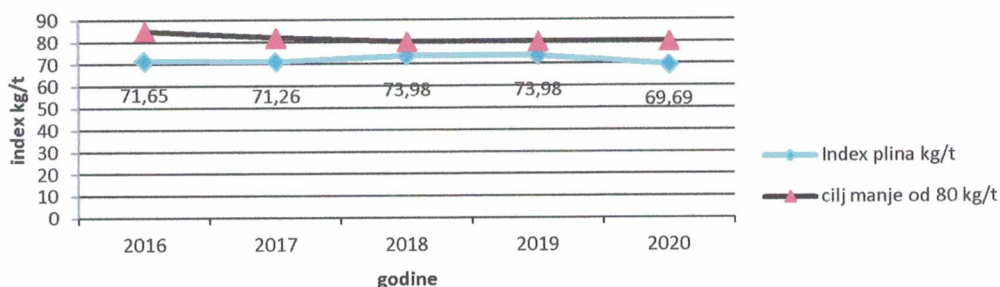
Postavljena vrijednost potrošnje plina (80 kg / t) je ostvaren i stvarna potrošnja je manja u odnosu na planiranu za 12,89 % a u odnosu na potrošnju za period I – XII 2019.god. je manja za 5,13 %.

Potrošnja plina 2020/2019.g.

Od 2016-2020.g. potrošnja plina je prilično ujednačena i ne prelazi 74 kg/t proizvoda. Ciljna potrošnja plina je od 2016.g., kad je iznosila 85 kg/t, smanjena na 80 kg/t gotovog proizvoda.

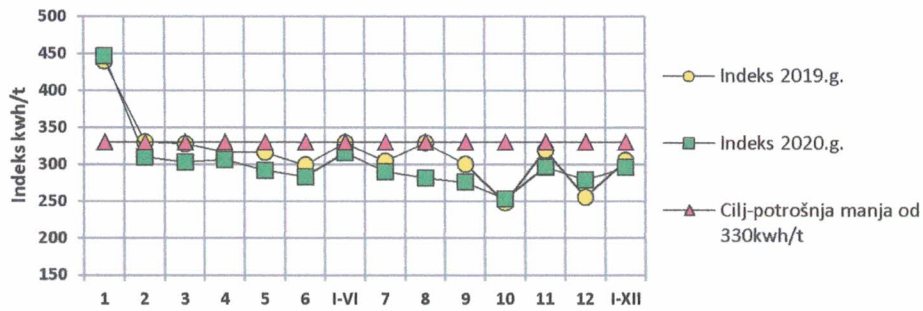
Potrošnja plina u kg/t gotovog proizvoda 2016-2020

Električna energija

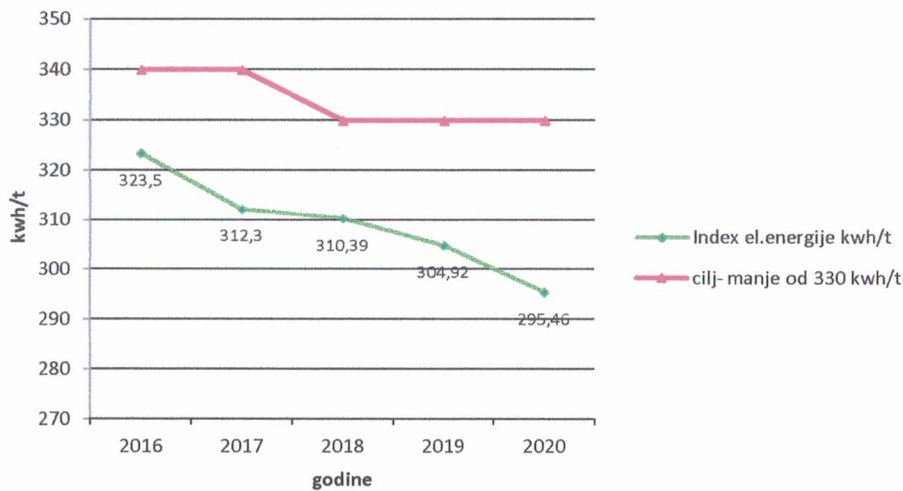
Postavljena vrijednost potrošnje električne energije (330 kwh / t) je ostvaren i stvarna potrošnja je manja u odnosu na planiranu za 10,47 % u odnosu na potrošnju za period I - XII 2019.god. je manja za 3,10 %.

Potrošnja el.energije kwh/t 2020/2019

U posljednjih pet godina potrošnja električne energije ima trend opadanja. Od 2018.g. ciljna potrošnja je smanjena sa 340 kwh/t na 330 kwh/t gotovog proizvoda.

Potrošnja el.energije kwh/t od 2016-2020

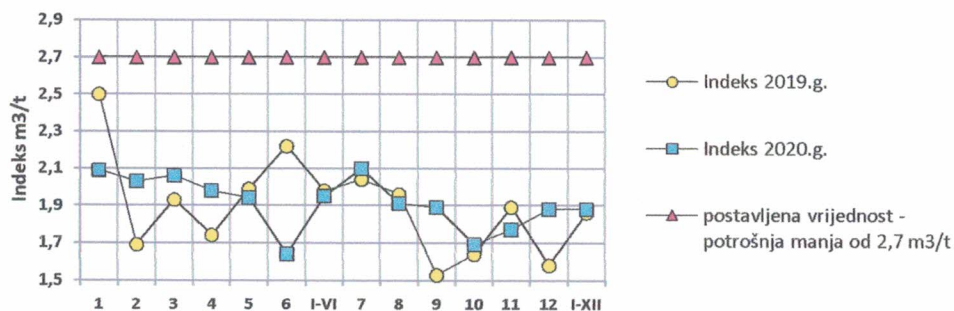

Voda

U toku 2020.god. potrošeno je 11781m³ bunarske vode i 286 m³ gradske vode. Gradska voda je trošena u danima pranja rezervoara i u zadnjoj sedmici decembra radi baždarenja vodomjera.

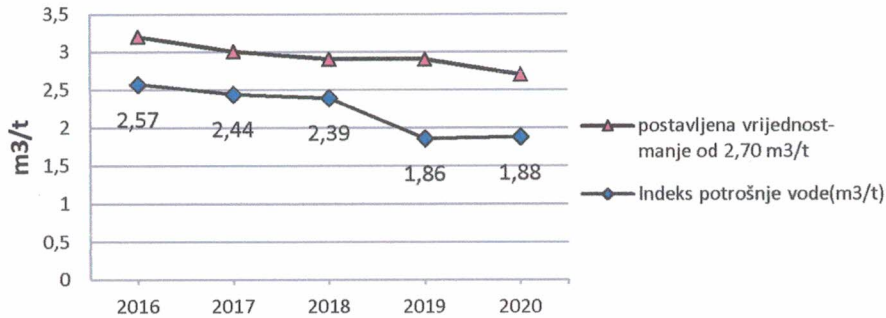
Indeks potrošnje vode za 2020.god je za 1% veći u odnosu na indeks potrošnje za 2019. godinu, a to je ispod granice zadane operativnim ciljevima za 2020. godinu (2,7 m³/t).

Potrošnja vode 2020/2019.g. u odnosu na postavljenu vrijednost

Unazad pet godina potrošnja vode se kontinuirano smanjuje. Prelaskom kompresora na vazdušno hlađenje u 2019.g potrošnja vode je još dodatno smanjena u posljednje dvije godine. Postavljene vrijednosti potrošnje vode su se, takođe, postepeno smanjivale od 2016.g. sa 3,2 m³/t gotovog proizvoda na 2,7 m³/t u 2020.g.

Potrošnja vode(m³/t) od 2016-2020

Kvalitet vode

U toku 2020.god. urađeno je 4006 fizičko-hemijskih analiza i 78 mikrobioloških analiza. Na osnovu rezultata obavljenih laboratorijskih ispitivanja utvrđeno je da je VODA ZA PIĆE u toku 2020.god odgovarala Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (SG RS 88/17 i SGBiH 40/10;30/12).

ZAPOSLLENOST

Tokom 2020. godine, ljudski potencijali u svojim aktivnostima i djelovanjima bili su usmjereni na ostvarenje strateških ciljeva Društva, koji su operacionalizovani u izvršenim poslovima i radnim zadacima.

Sa 31.12.2020. godine u Miri a.d. članici Kraš grupe je bilo zaposleno ukupno 335 radnika (330 radnika na neodređeno vrijeme, 5 radnika na određeno vrijeme), što je u odnosu na 2019. godinu manje za 3,00%.

U toku godine radni odnos na neodređeno vrijeme zasnovala su 34 radnika, a na određeno 82 radnika, s tim što je u toku godine prestao radni odnos za 11 radnika na određeno vrijeme.

Sa 31.12.2020. godine prestao je radni odnos za još 66 radnika na određeno vrijeme.

Radni odnos na neodređeno vrijeme radnicima je prestao iz slijedećih razloga:

- odlazak u penziju	13 radnika
- smrt radnika	0 radnika
- otkaz od strane radnika	5 radnika

Struktura zaposlenih radnika u Društvu u 2020. godini bila je sljedeća: VSS – 8,96%, VŠS – 2,69%, SSS – 31,94%, VKV – 6,87%, KV – 45,38%, PK – 0,30% i NK – 3,86%.

UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

38. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

38.1. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi se sačuvala optimalna struktura kapitala kako bi se smanjili troškovi kapitala, a vlasnicima obezbjedio prinos na kapital. Struktura kapitala društva sastoji se od dugovanja, uključujući dugoročne kredite, gotovine i gotovinskih ekvivalenata i kapitala koji se pripisuje vlasnicima, što uključuje akcijski kapital i akumulirani dobitak

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidljivosti finansijskih tržišta.

Tržišni rizik

U svom poslovanju, Društvo je izloženo finansijskim rizicima od promjena kursa stranih valuta i promjena kamatnih stopa.

Izloženost tržišnom riziku se sagledava preko analize senzitivnosti. U posmatranom periodu nije bilo značajnijih promjena u izloženosti Društva tržišnom riziku, niti u načinu na koji Društvo upravlja ili mjeri taj rizik.

- Rizik od promjene kursa stranih valuta

Iako dio svojih transakcija Društvo obavlja u stranim valutama, rukovodstvo Društva smatra da Društvo nije značajno izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu. Svoje poslovne transakcije uglavnom obavlja u domicilnoj valuti (BAM), kao i u EUR- ima za koji je BAM vezana fiksnim kursom (1EUR = 1,95583 BAM).

Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti. U mjeri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni kurs kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

- Rizik od promjene kamatnih stopa

Društvo je izloženo rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Društva je izloženo riziku promjene kamatnih stopa u mjeri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospijevaju za naplatu u različito vrijeme ili u različitim iznosima. Društvo je izloženo umjerenom kamatnom riziku jer ima dio obaveza na koje se obračunavaju kamate.

- Rizik od promjene cijene kapitala

Društvo nije izloženo riziku od promjena cijena vlasničkih hartija od vrijednosti s obzirom da Društvo nema ulaganja klasifikovanih u bilansu stanja kao sredstva raspoloživa za prodaju ili kao finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj cijeni u odgovarajućem vremenskom okviru. Društvo svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospijeca. Društvo neprekidno procjenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promjena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva.

Kreditni rizik

Kreditni rizik se odnosi na rizik neispunjenja ugovornih obaveza drugih ugovornih strana koji će proizvesti finansijski gubitak Društva. Izloženost društva kreditnom riziku i kreditni položaj drugih ugovornih strana su neprekidno praćeni. Izloženost Društva ovom riziku ograničena je na iznos potraživanja od kupaca na dan bilansa. Kontinuirano vrednovanje potraživanja provodi se na osnovu finansijskog položaja kupaca, a kada je potrebno, pribavljeno je osiguranje potraživanja garancijom.

Fer vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o fer vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocjeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku te vrijednosti.

Društvo smatra da iskazana knjigovodstvena vrijednost potraživanja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrijednost. Fer vrijednost obaveza po kreditima procjenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Društvu na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata.

Ovako utvrđena fer vrijednost ne odstupa značajnije od vrijednosti po kojoj su iskazane obaveze po kreditima u poslovnim knjigama Društva. Rukovodstvo Društva smatra da iznosi u priloženim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na zarade, zajedno sa drugim porezima. Za razliku od razvijenijih tržišnih privreda zakoni kojima se regulišu ovi porezi i propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često su nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave su predmet kontrola i pregleda od strane ovlaštenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. To može dovesti do osporavanja transakcija od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa poreskim propisima Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina, pri čemu pravo na utvrđivanje i naplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje ne zastarijeva.

To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Pored navedenog, Društvo ima značajne transakcije sa povezanim pravnim licima. Iako rukovodstvo Društva smatra da posjeduje dovoljnu i adekvatnu prateću dokumentaciju u vezi sa transfernim cijenama, postoji neizvjesnost da se zahtjevi i tumačenja poreskih i drugih organa razlikuju od tumačenja rukovodstva. Rukovodstvo smatra da eventualna različita tumačenja neće imati materijalno značajnih posljedica po finansijske izvještaje Društva.

PREDVIĐANJA I PLANOVI

Ciljevi poslovanja u 2021. godini su:

- povećanje proizvodnje i prodaje u odnosu na 2020. godinu;
- povećanje prihoda od prodaje u odnosu na 2020. godinu;
- finansijsko konsolidovanje poslovanja;
- povećanje efikasnosti poslovanja i produktivnosti rada;
- provođenje politike kvaliteta;

Glavni ciljevi poslovanja realizovati će se kroz:

- povećanje ukupne prodaje, redovnog asortimana
- povećanje prodaje na domaćem tržištu
- proizvodnja prema revidiranom i redizajniranom asortimanu i razvoj novih proizvoda,

-
- unapređenje kvaliteta proizvoda,
  - poboljšanje organizacije poslovanja,
  - planiranje proizvodnje i nabave, te optimiranje zaliha radi usklađivanja zahtjeva tržišta i proizvodnih kapaciteta,
  - kontinuirano provoditi investicijske aktivnosti u cilju osiguranja kontinuiteta u proizvodnji
  - provođenje Politike kvaliteta, održavanje i unaprijeđenje postavljenog sistema upravljanja kvalitetom i sigurnosti hrane u skladu sa normama ISO 9001:2015 i IFS kao i ispunjenje posebnih zahtjeva potrošača kroz potvrđivanje zahtjeva HALAL standarda.
  - provođenje Politike održivog razvoja uvođenjem i certifikacijom standarda RSPO (lanac snabdijevanja palminim uljem) i UTZ (lanac snabdijevanja kakaom), za kupca Hoffer -privatna marka, promovirajući na taj način proizvodnju, nabavu i korišćenje održivog palminog ulja i kaka, poštujući socijalne i ekološke kriterijume tokom proizvodnog procesa.

Mira a.d. članica Kraš grupe Prijedor učestvuje kao potpuno integrisani subjekat u poslovnom sistemu Kraš grupe. Planirani su ambiciozni ciljevi čijom realizacijom se ostvaruju pretpostavke uspješnog poslovanja u 2020.godini.

Predsjednik Upravnog odbora:
Slavko Ledić, dipl. oec

